

Vaše ekscelencije, ministri, dame i gospodo, prijatelji i kolege,

Izrazito mi je zadovoljstvo što sam ovdje i što imam priliku da se obratim ovako istaknutoj publici.

Globalizacija sve više postaje utjecajni „arhitekt“ novog međunarodnog sigurnosnog programa. Ipak, njen utjecaj na razvoj odnosa među državama u ovoj ključnoj regiji protivrječan je.

S jedne strane, globalizacija doprinosi ubrzanju razvoja proizvodnih sila, znanstvenog i tehnološkog progresa i sve većoj intenzivnoj komunikaciji među državama i narodima. Dakle, objektivno, ona pomaže čovječanstvu da izgradi resursne baze i intelektualni potencijal za osiguranje međunarodne sigurnosti na kvalitativnom i novom nivou. Porast uzajamne zavisnosti zemalja i naroda u svim sferama pomaže da se ostvare novi politički pristupi koji ciljaju na stvaranje demokratsko-multilateralnog mehanizma za upravljanje međunarodnim sistemom, dakle na stvaranje pouzdanog rješenja sigurnosnih problema.

Istovremeno procesi globalizacije, koji se uglavnom odvijaju spontano i bez zajedničkog direktnog utjecaja svjetske zajednice, pogoršavaju niz prijašnjih problema međunarodne sigurnosti i prouzrokuju nove opasnosti i izazove.

Nove opasnosti i izazovi mogli bi zamijeniti prijetnju potpunog nuklearnog uništenja civilizacije. To su terorizam i separatizam, nacionalni, vjerski i drugi oblici ekstremizma; krijumčarenje droge i organizovani kriminal, regionalni konflikti i prijetnja rasturanja oružja za masovno uništavanje (WMD), financijske i ekonomske krize, ekološke katastrofe i epidemije. Svi ovi problemi su postojali i prije, no u vremenu globalizacije kad je svijet postao mnogo više međusobno uvezan i uzajamno zavisn, oni su brzo poprimili univerzalan karakter predstavljajući pravu prijetnju regionalnoj i nerijetko međunarodnoj sigurnosti i stabilnosti. Istovremeno – ovo treba istaknuti – oni iz dana u dan u sve većoj mjeri utječu na živote milijarde ljudi.

Dolazeći do regije jugoistočne Evrope, među zapadnim akademikima, analitičarima, novinarima i političarima postoji opće shvatanje da jugositočna Evropa sačinjava regiju svojim vlastitim povijesnim, kulturnim, političkim i socio-ekonomskim regionalnim identitetom; no ipak to je regionalni identitet koji je vrlo često definiran u negativnom smislu na osnovu ekonomske zaostalosti, političke nekompetentnosti i manjka sigurnosti. To se treba promijeniti.

Integracija u EU snažan je motiv za ekonomske i političke reforme. Međutim, upravo zbog činjenice da je EU njihov glavni fokus, većina zemalja jugoistočne Evrope nada se da će moći slijediti njihov razvojni potencijal u bilateralnom okviru s obzirom na EU, te se općenito opiru razmatranju alternativnih multilateralnih pristupa, koje s ove tačke gledišta EU favorizira.

S druge strane, dugotrajno isključenje zemalja kandidata iz EU može se posmatrati kao regresivna strategija, jer direktno protivrječi konceptu integrirane Evrope sa zajedničkom sigurnosnom politikom. Moglo bi dovesti do dugotrajne izolacije i marginalizacije isključenih zemalja jugoistočne Evrope. Nedostatak sigurnosnog jamstva i gubljenje nade za članstvo u EU i NATO-u moglo bi imati negativni domaći utjecaj kad je riječ o političkoj stabilizaciji, ekonomskoj reformi i međunarodnim odnosima.

Sigurnost je ključni preduslov za stabilizaciju. Mir i blagostanje su mogući sve dok upitne zemlje ne osjete da su ugrožene. Regionalna sigurnost bazirana je na povjerenju i saradnji, mirno rješavanje sporova i rad multilateralnih institucija uzajamnog učvršćivanja. Ovo poziva na postupno nastojanje da se razviju institucije za regionalnu sigurnost.

Stoga, saradnja kroz krug prijatelja susjeda osnažuje i logiku članstva u EU i njeno djelovanje. Nadogradnja i širenje regionalne saradnje među zemljama jugoistočne Evrope također pokazuje da regija može raditi zajedno te da može doprinijeti EU. Regionalna saradnja ne samo da podstiče regiju da se suoči sa zajedničkim izazovima, nego i izvan regije gradi povjerenje u čitav proces proširenja i saradnje.

Regionalna saradnja bi trebala biti meta sama po sebi, jer će bez sumnje poboljšati cjelokupnu kompetitivnost i samim time također i spremnost prijavljenih zemalja za dublju integraciju, ne samo na regionalnom nivou nego i za integraciju zemalja jugoistočne Evrope u porodicu slobodnih i demokratskih evropskih zemalja. Na uspjeh susjeda bi se trebalo gledati kao na uspjeh čitave regije.

Bosna i Hercegovina stoga potpuno podržava koncept evropske sigurnosti i odbrambene politike kao dio sveobuhvatnog pristupa EU koji će poticati i regiju i individualne zemlje da se pridruže porodici sigurnih i prosperitetnih naroda. Također je važno da se ne zaboravi kako Bosna i Hercegovina vidi svoj put prema punopravnom članstvu u NATO-u kao jednako važan, s obzirom da EU i NATO, iako zasebne ali ne i odvojive organizacije, predstavljaju dva krila istog aviona koji očigledno ne može letjeti bez jednog od njih.

I konačno, dopustite mi da izrazim duboku zahvalnost našem domaćinu za izvrsnu organizaciju ovog važnog okupljanja.